

ΓΙΝΑΜΕ ΜΠΑΧΑΛΟ

... λέμε τώρα!

Αναθεώρηση της 18 Ιανουαρίου 2012

μ π ά χ α λ ο

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΤΟΧΩΡΟ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

www.stougiannidis.gr

© ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
aris@stougiannidis.gr

Εισαγωγή

Για να λέμε την μαυρη αλήθεια, έχουμε οντως γίνει μπαχαλο επ' εσχάτων. Ας δουμε λοιπον τι σημαινει αραγε αυτή η λεξη.

Σημασια

Μπάχαλο (το): μπέρδεμα, ακαταστασία (αργκό). Πρβλ. Φράση : τα έχει κάνει μπάχαλο : τα έχει μπερδέψει, τα έχει κάνει άνω κάτω.

Μπάχαλα (τα) στον πληθυντικό): επεισόδια, συγκρούσεις με τα όργανα της τάξης

Ετυμολογια

Οσοι λεξικογράφοι αναφέρουν την λεξη, συμφωνουν ως προς την σημασία, αλλα κανενας δεν επεξηγει την ετυμολογια. Χανομαστε λοιπον τις σφαιρες τις εικασιας και της ερευνας:

Ετυμολογιακη εκδοχη 1

Ίσως το αποκορύφωμα της τοπικης κοινωνιολογίας είναι μια έκφραση των Φιλιππίνων που οι ανθρωπολόγοι έχουν εντοπισεί σε μια γλωσσική ρίζα του "Bahala na", που σημαίνει «αφήστε το στον Θεό» Αυτό είναι μια τυπικη Φιλιππίνεζικη αντίδραση στις κρίσεις και άλυτα προβλήματα. Οι εμπειρογνώμονες της ανάπτυξης συχνά επικρίνουν το "Bahala na" ως παθητική και μοιρολατρική φραση, ο μοναδικός παράγοντας για την καθυστερημένη ωριμότητα των Φιλιππίνων. Κάποιοι άλλοι μελετητες των Φιλιππίνεζικων εθίμων, ωστόσο, έπαινουν τις βαθιά φιλοσοφικές καταβολές της φράσης. Ως απόδειξη αναφερουν, ότι το "Bahala na" έχει υποστηρίξει με επιτυχία το ηθικό των Φιλιππίνεζων στις δοκιμασιες της τυχης.

Δεν μπορεσα να εντοπισω αν και ποτε το μπαχαλο περασε στην ελληνικη γλωσσα. Είναι ελαχιστα πιθανον να προηλθε απο την επελαση των φιλιππινεζων μεταναστων στα 1980-1990.

Είναι μια ενδιαφέρουσα ιδεα αλλα οχι βέβαια πολυ πιθανη.

Ετυμολογική εκδοχή 2

Ραξτε για μπραχάλα 1=σηκωθείτε για δουλειά. (Στα κουδαρίτικα την μυστική γλώσσα των μαστορών των γεφυριών)

Τα Κουδαρίτικα (<κούδα=πέτρα> Επ. Κούδας) είναι η συνθηματική γλώσσα των "κουδαράιων" δηλαδή των κτιστών και των Μαστόρων της πέτρας, τόσο στον Πεντάλοφο Βοΐου, αλλά και στα άλλα Μαστοροχώρια της Ηπείρου. Κουδαρίτικα με διαφορές απαντώνται και στα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας. Συναντώνται επίσης στους κτίστες των Τζουμέρκων καθώς και στην Μακεδονία και στην Θράκη

«Ο σφέλ'ς σταμεύει όλ' τη ντένα στη ράπου, δεν ξισέριτ', γυαλίζει τους κουδαράιους, αν φοραδίζουν όρματ' πραχάλα», δηλαδή: το αφεντικό κάθεται όλη την ημέρα στη δουλειά, δε φεύγει, βλέπει τους μαστόρους αν κάνουν καλή δουλειά.

Συμπερασμα μου : όταν πεσει πολλή δουλειά θα ελεγαν «εγινε μπράχαλο» ή πράχαλο.

Οι ακατανόητες λέξεις, συχνά αλλάζουν με την προφορική παραδοση και έτσι είναι πολύ ευκολο η μπραχάλα να γίνει τα μπραχάλα, τα μπάχαλα και μετά το μπάχαλο.

ΠΗΓΗ για τα κουδαρίτικα: www.toboion.gr

Επωνυμο: Μπραχάλας /Μπραχάλα

Ετυμολογική εκδοχή 3

Απο το λατινικο **baculum** < Ελλ. βάκτρον = μπαστουνι , μαγκούρα για απώθηση η κτυπήμα. Οι λιγότερες των ρωμαίων ήταν οι φουσκώτοι, οι «γοριλλες» της εποχής. Μαγκουροφοροι που απώθουσαν τον κοσμο στην αγορά φώναζοντας : "τοπο για τον ευγενη πατρικιο Μαρκο Βινικιο" και γκαπ και γκουπ οι ματσουκιες.

Κυριο εργαλειο συμπλοκης ή αναστατωσης. (πρβλ. τις φράσεις επεσε ξύλο, χρειαζεται βουρδουλας όπου το οργανο δηλώνει και το συμβαν ή την κατάσταση).

---

¹ ΟΙ ΓΕΦΥΡΕΣ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ -ΘΩΜΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ - Φιλολογος

Η μετάπτωση του um σε ο[ν] είναι συνειθισμένη πρβλ το λατινικό trabaculum έγινε τραμπάκουλο, και το tabernaculum έγινε ταμπερνακουλο, το vellum έγινε βέλο, κα.

Τα ουρανικά κ,γ,χ ευκολα μετατρεπονται μεταξυ τους ετσι το **μπάκουλο** έγινε μπάχουλο και μετά μπάχαλο, ενδεχομενα με επιδραση απο το **χάλι** (το Τουρκικο hal =κατασταση).

Ετυμολογικη εκδοχη 4

Απο την Νορβηγικη μυθολογια Βαλχάλα είναι η αιθουσα των νεκρων, των σκοτωμενων , ο παραδεισος των γενναιων πολεμιστων που έπεσαν στη μάχη.

Γεματος απο υλικά αγαθά και απολαύσεις. (βλ. Εικονα) , ταιριάζει με την εννοια της αναστατωσης ή και της αναστασης. Δεν παιζει ομως σαν πιθανη εκδοχη για την δημιουργια μιας λεξης της αργκο.

